

Gesti-ma rahwa
Kalender

ehf

Täht-ramat

1886

aasta peale.

Tallinnas.

Trükitud J. H. Gresseli kirjadega.

Gesti-ma rahwa

K a l e n d e r

ehf

Läht - ramat

1886

aasta peale, pärrast meie

Isfanda Jesusse Kristusse sündimist.

Sel aastal on 365 päwa.

Tallinnas.

Trükitud J. H. Gresselt kirjadega.

Дозволено цензурою. — Дерптъ, 29 Августа 1885 г.

Märkide jelletamine.

 Noor=kuu.	 Täis=kuu.
 Eestimene werend.	 Wiimne werend.
p. pärrast.	e. l. enne lõunat.
p. l. pärrast lõunat.	P. Pühha.

Aasta muutmisel.

Kewwade hakkab 8. Paasto-kuu päwal, kello 11 e. l. Siis on päaw ja õ ühhe pikkused.
 Sni hakkab 9. Jani-kuu päwal, kello 8 e. l. Siis on meil teigepikkem päaw.
 Silggise hakkab 10. Mihkli-kuu päwal, kello 10 p. l. Siis on jälle päaw ja õ ühhe pikkused.
 Talwe hakkab 9. Jõulo-kuu päwal, kello 4 p. l. Siis on meil teigelühhem päaw.

Jõulo- ja Wasila-päwa wahhel on: 8 nädalat ja 6 päwa.

Päwa- ja Kuu-warjutamised.

Sel aastal on kaks päwa-warjutamised, aga mõlemad meil nägemata. Kuu ei saa mitte warjutud.

ENSV TA
 Kirjandusmuuseumi
 Arhiivraamatukogu

38173

Njaarw sel aastal.

Pärrast meie kalli Jõsanda Jeesuse Kristuse sündimist on tännawo aasta	1886
Mailma lomiseft	5835
Wenne-rigi hakkatusel	1024
Pärrast Kristusso tullemist Niamale	696
Pärrast Tallinna ülesehitamist	667
Et ramatuid hakkati trükkima	446
Pärrast Lutterusse õige usso üleswõtmist	369
Pärrast wanna katko	229
Pärrast sedda, kui Toompä põllend	202
Pärrast sure nälja hakkatust Ria- ja Tallinna-maal	190
Pärrast Peterburgi linna ehitamist	183
Pärrast teist katko	176
Pärrast sedda, kui meie Ma Wenne-rigi wallits. alla sai	176
Pärrast Tartu sure koli allustamist	84
Et Gesti-maal priust kulutati	69
Et Eihwlandi-maal priust kulutati	66
Pärrast Zummalatenistust ue kiriku-seaduse järrel	52
Pärrast meie sure armolise Keisri Herra Aleksander III. Aleksandrowitsi sündimist	41
Pärrast Krimmi sõa hakkatust	33
Pärrast wiimse hinge kirjutust	28
Et Wenne-maal priust kulutati	25
Pärrast sedda, kui Keisri Herra Aleksander III. hakkas wallitsema	6

Kaks ristileft (**) nädala päwa aru-numri ees tähendab, et on kiriku- ehk krouu-püha, mis kirikus pühitsetakse; üks ainus (*) tähendab, et on mälestuse püha, mis kirikus ei pühitseta, aga mil tohut ja toolit ei peeta.

Januarius.

Kristusse ümberleikamifest. Luk. 2, 21.

**1 Keßknäd.	Neäri pääw	 2, 4' p. l.
	Aita Jummal!	
2 Neljap.	Abel, Set	
3 Rede	Enof	
4 Laup.	Metusala	Lumme=

Josep põggeneb Egiptuse male. Matt. 2, 13—23.

5 Pühhap.	Pühha p. Neäri	saddo
**6 Esmasp.	3 Kunninga P.	ja
7 Teisip.	Julianus	
8 Keßknäd.	Erart	 9, 24' e. l.
9 Neljap.	Peatus	
10 Rede	Paawli pääw	wähhä
11 Laup.	Ewraim	külma.

Jesus 12 aastat wanna. Luk. 2, 41—52.

12 Pühhap.	1 P. p. 3 K. P.	Külm
13 Esmasp.	Hilarius	lähhäb
14 Teisip.	Robbert	
15 Keßknäd.	Dirik	 3, 11' e. l.
16 Neljap.	Risbert	kangemaks

Neäri-kuu.

17 Rede	Lõnnise pääw	ja
18 Laup.	Alfel	ilmad

Pulmad Rana-linnas. Ioan. 2, 1—11.

19 Pühhap.	2 P. p. 3 K. P.	on
20 Esmasp.	Waab. Seb.	uddused.
21 Teisip.	Neto	Lumme=
22 Keßknäd.	Madlena	
23 Neljap.	Lotta	 4, 55' e. l.
24 Rede	Timoteus	saosed
25 Laup.	Paawli ümb.	ja kaunid

Pealikust Kapernauma-linnas. Matt. 8, 1—13.

26 Pühhap.	3 P. p. 3 K. P.	
27 Esmasp.	Krisostom	külmad
28 Teisip.	Karel	
29 Keßknäd.	Samuel	
30 Neljap.	Adelgund	 4, 26' e. l.
31 Rede	An	ilmad.

1. kuu p. pääw tõuseb kell 8, 50 min., wereb kell 3, 29 min.
 11. " " " " 8, 33 " " " 3, 52 "
 21. " " " " 8, 11 " " " 4, 18 "

Februarius.

1 Laup. | Pirit

Kristus sunnib tuled. Matt. 8, 23—27.

*2 Pühhap.	4 P. p. 3 R. P.,	Küünla p.
3 Esmasp.	Hanna	Seitlikkud
4 Teisip.	Beronika	päwad.
5 Kesknäd.	Agata	
6 Neljap.	Lora	 7, 55' p. l.
7 Nede	Rikkart	
8 Laup.	Salomon	Tuulsed

Wina = mäest. Matt. 20, 1—16.

9 Pühhap.	9 P. e. R. ül. P.	ja
10 Esmasp.	Kolastika	külmad
11 Teisip.	Edo	ilmad.
12 Kesknäd.	Eulalia	
13 Neljap.	Elwine	 6, 55' p. l.
14 Nede	Walentin	
15 Laup.	Wauština	Ilm

Küünla-kuu.

Külwi mehhest. Luf. 8, 4—15.

16 Pühhap.	8 P. e. R. ül. P.	hakkab
17 Esmasp.	Konstantia	pehmemaes
18 Teisip.	Konfordja	minnema.
19 Kesknäd.	Simon Ap.	Selle
20 Neljap.	Egarius	
*21 Nede	Ejaas	 11, 44' p. l.
*22 Laup.	Peetri pääw	järrele

Pimmedast te äres. Luf. 18, 31—43.

23 Pühhap.	Vaasto Pühha	fange
24 Esmasp.	Maddise pääw	külm
25 Teisip.	Wastla pääw	ja
**26 Kesknäd.	Tuhka pääw	wahhest
27 Neljap.	Leander	lumme=
28 Nede	Iustus	saddo.

1. kuu p. pääw tõuseb kell 7, 46 min., wereb kell 4, 46 min.
 11. " " " " 7, 19 " " " 5, 11 "
 21. " " " " 6, 49 " " " 5 34 "

Marktius.

1 Laup. | Albinus | 2, 57' p. l.

Kristust kiusatakse. Matt. 4, 1—11.

**2 Pühhap.	1 P. Paastus	Külmad
3 Esmasp.	Kunigunde	ja
4 Teisip.	Adrian	tuisofsed
**5 Reiknäd.	Palwe pääw	ilmad.
6 Neljap.	Kotwrid	Pea
7 Nede	Perpetua	
8 Laup.	Põri pääw	 6, 16' e. l.

Kananea naesest. Matt. 15, 21—28.

9 Pühhap.	2 P. Paastus	jälle
10 Esmasp.	Mikeus	külmad
11 Teisip.	Konstantin	ilmad.
12 Reiknäd.	Krekor	Lumme=
13 Neljap.	Ernst	saddo
14 Nede	Sakarias	
15 Laup.	Matilde	 0, 24' p. l.

Kristus ajab kurratid wälja. Luf. 11 14—28.

16 Pühhap. | 3 P. Paastus | ja külma.

Paasto-kuu.

17 Esmasp.	Truta	
18 Teisip.	Gabriel	
19 Reiknäd.	Josep	Seggased
20 Neljap.	Olga	
21 Nede	Bent	päwad.
22 Laup.	Kawael	

5000 meest sõdetakse. Joan. 6, 1—15.

23 Pühhap.	4 P. Paastus	 4, 10' p. l.
24 Esmasp.	Kasimir	
**25 Teisip.	Paasto Mar. p.	Wähhä
26 Reiknäd.	Manuel	külma
27 Neljap.	Kustaw	ja
28 Nede	Kideon	
29 Laup.	Kido	tuult.

Jesus kiirwidega wiisatud. Joan. 8, 46—59.

30 Pühhap.	5 P. Paastus	 10, 25' p. l.
31 Esmasp.	Tetlaus	

1. kuu p. pääw tõuseb kell 6, 22 min., wereb kell 5, 59 min.
 11. " " " " 5, 52 " " " 6, 22 "
 21. " " " " 5, 22 " " " 6, 46 "

Aprilis.

1 Teisip.	Karjalaskm. p.	Duisosed
2 Kesknäd.	Pauline	ja
3 Neljap.	Berdinand	wihmased
4 Nede	Ambrosius	ilmad.
5 Laup.	Maksim	

Kristusse sisse-sõitmisest. Matt. 21, 1—9.

**6 Pühhap.	Palmi Pühha	 4, 39' p. l.
7 Esmasp.	Aron	
8 Teisip.	Liborius	Wägga
9 Kesknäd.	Bogislaus	kallid
**10 Neljap.	Suur Neljap.	kewwadised
**11 Nede	Suur Nede	päwad.
12 Laup.	Julius	

Kristusse ülestõusmisest. Mark. 16, 1—8.

**13 Pühhap.	Ülestõusmise P.	
**14 Esmasp.	2 Pühha, Künni p.	 6, 55' e. l.
*15 Teisip.	Olimpia	Kuivad
*16 Kesknäd.	Karistus	selged

Jürri-kuu.

*17 Neljap.	Rudolf	ilmad.
*18 Nede	Valerian	Heitlikud
*19 Laup.	Simon	ilmad

Kinnipandud uksest. Joan. 20, 19—31.

20 Pühhap.	1 P. p. ül. P.	päwapaiste
21 Esmasp.	Adolarius	
22 Teisip.	Rajus	 5, 22' e. l.
23 Kesknäd.	Jürri pääw	ning
24 Neljap.	Albert	
25 Nede	Markuse pääw	wihmaga.
26 Laup.	Etfekias	Kuivad

Heast karjatsfest. Joan. 10, 12—16.

27 Pühhap.	2 P. p. ül. P.	ilmad.
28 Esmasp.	Vitalis	
29 Teisip.	Reimund	 4, 0' e. l.
30 Kesknäd.	Erast	

1. kuu p. pääw tõuseb kell 4, 54 min., wereb kell 7, 9 min.
 11. " " " " 4, 26 " " " 7, 34 "
 21. " " " " 3, 59 " " " 7, 55 "

Majus.

1 Neljap.	Wolbri pääw	
2 Nede	Sigismund	Külmad
3 Laup.	+ Leidminne	ja

Ürritese aja pärrast. Joan. 16, 16—23.

4 Pühhap.	3 P. p. ül. P.	niisked
5 Esmasp.	Kotard	
**6 Teisip.	Susanna	 3, 27' e. l.
7 Keisnäd.	Ulrika	ilmad.
8 Neljap.	Daas	
*9 Nede	Niggulas	Sojad
10 Laup.	Kordian	wihmased

Kristusse ärraminne misest. Joan. 16, 5—15.

11 Pühhap.	4 P. p. ül. P.	päwad,
12 Esmasp.	Henriette	wahhest
13 Teisip.	Serwatius	
14 Keisnäd.	Kristjaan	 1, 16' e. l.
**15 Neljap.	Sohwi	ka
16 Nede	Peregrinus	tuulsed.
17 Laup.	Anton	

Lehhe-kuu.

Sigest pallumisest. Joan. 16, 23—30.

18 Pühhap.	5 P. p. ül. P.	Sea
19 Esmasp.	Aggäus	kuiw
20 Teisip.	Pil	
21 Keisnäd.	Pontusine	 3, 35' p. l.
**22 Neljap.	Laewa min. p., (Suur + pääw)	aeq.
23 Nede	Desiderius	
24 Laup.	Ester	Wägga

Rõmustajast Waimust. Joan. 15, 26 kuni 16, 4.

25 Pühhap.	6 P. p. ül. P.	sojad
26 Esmasp.	Eduard	ja
27 Teisip.	Peet	
28 Keisnäd.	Willem	 9, 6' e. l.
29 Neljap.	Mart	
30 Nede	Wifand	head
31 Laup.	Petronella	ilmad.

1. kuu p. pääw tõuseb kell 3, 35 min., wereb kell 8, 19 min.
 11. " " " " 3, 13 " " 8 42 "
 21. " " " " 2, 57 " " 9, — "

Junius.

Pühhasi Waimust. Ioan. 14, 23—31.

**1 Pühhap.	Nelli Pühhi	Soe
**2 Esmasp.	2 Pühha	ja
3 Teisip.	Rasmus	
4 Keisnäd.	Tariud	☉ 3, 18' p. l.
5 Neljap.	Poniwatšius	mürriš-
6 Nede	Artemius	tamišsed.
7 Laup.	Eufretšia	

Jesús ja Nikodemus. Ioan. 3, 1—15.

8 Pühhap.	3 aino Jum. P.	Heitlikkud
9 Esmasp.	Pitkem pääw	
10 Teisip.	Blawius	päwad.
11 Keisnäd.	Barnabas	
12 Neljap.	Pasilides	☾ 6, 15' p. l.
13 Nede	Tobias	
14 Laup.	Walerius	Eiis

Rikkast mehhest. Luk. 16, 19—31.

15 Pühhap.	1 P. p. 3 a. J. P.,	Widi p.
16 Esmasp.	Justina	tullewad

Jani-kuu.

17 Teisip.	Nikander	wägga
18 Keisnäd.	Homerus	sojad
19 Neljap.	Kerwasius	☉ 11, 46' p. l.
20 Nede	Wlorentin	
21 Laup.	Rael	ilmad.

Surest õhto sõmaajast. Luk. 14, 16—24.

22 Pühhap.	2 P. p. 3 a. J. P.	Soe
23 Esmasp.	Pasilius	lähhäs
**24 Teisip.	Jani pääw	weel
25 Keisnäd.	Webronia	
26 Neljap.	Jeremias	☾ 2, 58' p. l.
27 Nede	Ladišlaus	
28 Laup.	Josua	suremaks.

Raddunud lambast. Luk. 15, 1—10.

*29 Pühhap.	3 P. p. 3 a. J. P.,	
	Peetri Pawli p.	
30 Esmasp.	Lilla	

1.	kuu p. pääw tõuseb kell 2, 46 min.,	wereb kell 9, 14 min.
11.	" " " " 2, 45 " "	" " 9, 19 "
21.	" " " " 2, 52 " "	" " 9, 15 "

1 Teisip.	Theobald	Mürris=
2 Kesknäd.	Heina Maria p.	tamised
3 Nelsap.	Kornelius	
4 Nede	Ulrik	 4, 48' e. l.
5 Laup.	Anselm	wismaga.

Olge armolised. Luf. 6, 36—42.

6 Pühhap.	1 P. p. 3 a. J. P.	Wägga
7 Esmasp.	Demetrius	foe
8 Teisip.	Kilian	ilm.
9 Kesknäd.	Kirillus	Mürris=
10 Nelsap.	7 Wenda	tamine.
11 Nede	Eleonora	
12 Laup.	Hindrik	 9, 1' e. l.

Rohkest kallafagist. Luf. 5, 1—11.

13 Pühhap.	5 P. p. 3 a. J. P.,	Marreta p.
14 Esmasp.	Bonavent	Kaunid
15 Teisip.	Apost. jaggam.	suised
16 Kesknäd.	August	pawad.
17 Nelsap.	Aleksius	Sojad

18 Nede	Hosina	ja
19 Laup.	Widerika	 7, 5' e. l.

Wariseride õigusfest. Matt. 5, 20—26.

20 Pühhap.	6 P. p. 3 a. J. P.	kuiwad
21 Esmasp.	Daniel	ilmad.
**22 Teisip.	Maria Mahd.	
23 Kesknäd.	Dskar	Wägga
24 Nelsap.	Kristina	
25 Nede	Jakobi pääw	 10, 46' p. l.
26 Laup.	Anno	

4000 meest sõdetakse. Mark. 8, 1—9.

27 Pühhap.	7 P. p. 3 a. J. P.	sojad
28 Esmasp.	Plato	
29 Teisip.	Olowi pääw	pawad.
30 Kesknäd.	Abdon	
31 Nelsap.	Kristwrid	

1. kuu p. pääw	tõuseb kell 3, 7 min.,	wereb kell 9, 3 min.
11. " " "	3, 26 " "	8, 45 "
21. " " "	3, 48 " "	8, 23 "

Augustus.

1 Rede	Peetri wang.	
2 Laup.	Hannibal	 8, 5' p. l.
Walle prohmetidest. Matt. 7, 15—23.		
3 Pühhap.	8 P. p. 3 a. J. P.	Kallis
4 Esmasp.	Dominiufus	fuine
5 Teisip.	Dswald	aeg.
**6 Keefnäd.	Eugenius	
7 Neljap.	Mline	Uddused
8 Rede	Kerhard	
9 Laup.	Romanus	ilmad.
Üllekohtusest maja-piddajast. Luk. 16, 1—9.		
10 Pühhap.	9 P. p. 3 a. J. P.	 9, 21' p. l.
	Lauritse pääw	
11 Esmasp.	Herm	
12 Teisip.	Klara	Willud
13 Keefnäd.	Ello	ja
14 Neljap.	Eusebius	tuulsed
**15 Rede	Rufki Maria p.	päwad.
16 Laup.	Isak	
Jerufalemma ärrarifmifest. Luk. 19, 41—48.		
17 Pühhap.	10 P. p. 3 a. J. P.	 2, 34' p. l.

Leikuse-kuu.

18 Esmasp.	Leno	
19 Teisip.	Sebald	Seitlikkud
20 Keefnäd.	Pärnard	ilmad
21 Neljap.	Rut	ja
22 Rede	Wilibert	wihmase
23 Laup.	Sakeus	päwadega
Wariserift ja tõlnerift. Luk. 18, 9—14.		
24 Pühhap.	11 P. p. 3 a. J. P.	 9, 35' e. l.
	Pertli pääw	
25 Esmasp.	Ludwig	
26 Teisip.	Jrenäus	seggatud.
27 Keefnäd.	Kebhard	
28 Neljap.	Augustin	
*29 Rede	Joan. huffamin.	Hea
**30 Laup.	Nebekka	ilm.

Kurdist ja keletumast. Mark. 7, 31—37.

31 Pühhap. | 12 P. p. 3 a. J. P. |

1. kuu p. pääw tõuseb kell	4, 9 min.,	wereb kell	7, 59 min.
11. " " " "	4, 36 " "	" "	7, 27 "
21. " " " "	4, 58 " "	" "	6, 58 "

September.

1 Esmasp.	Ekidiuſ	 0, 30' p. l.
2 Teiſip.	Eiſa	
3 Reſknäd.	Reinard	Tuulſed
4 Neljap.	Kai	
5 Rede	Mofeſ	ja
6 Laup.	Magnuſ	willud

Preſtriſt ja lewitift. Luf. 10, 23—37.

7 Pühhap.	13 P. p. 3 a. 3. P.	päwad.
*8 Esmasp.	Maria ſünd.	
9 Teiſip.	Bruno	 7, 35' e. l.
10 Reſknäd.	Põri pääw	
11 Neljap.	Gobald	Kuivad
12 Rede	Ciruſ	
13 Laup.	Amatuſ	willud

Kümneſt piddali = többiſeſt. Luf. 17, 11—19.

*14 Pühhap.	14 P. p. 3 a. 3. P., + üllend.	
15 Esmasp.	Nikodemuſ	 10, 58' p. l.
16 Teiſip.	Leontina	
17 Reſknäd.	Joſepina	ilmad.

Mihkli-kuu.

18 Neljap.	Kottlob	
19 Rede	Werner	Heitlikkud
20 Laup.	Wauſta	

Mammonaſt. Matt. 6, 24—34.

21 Pühhap.	15 P. p. 3 a. 3. P.	ilmad.
	Mattenuſe pääw	
22 Esmasp.	Morituſ	
23 Teiſip.	Dſea	 0, 14' e. l.
24 Reſknäd.	Joann. ſam.	
25 Neljap.	Aleowaſ	Wihma=
*26 Rede	Joann. Dpet.	
27 Laup.	Adolu	faddo

Naini-liina ſurnuſt. Luf. 7, 11—17.

28 Pühhap.	16 P. p. 3 a. 3. P.	
**29 Esmasp.	Mihkli pääw	tulega.
30 Teiſip.	Hironimuſ	

1. kuu p. pääw tõuſeb kell 5, 24 min., weereb kell 6, 27 min.
 11. " " " " 5, 47 " " " 5, 56 "
 21. " " " " 6, 11 " " " 5, 26 "

**1 Keßnäd.	Bolmar	 5, 3' e. l.
2 Nelsjap.	Boldemar	
3 Rede	Jairus	Külmad,
4 Laup.	Brants	sandid

Wee = többisest. Luk. 14, 1—11.

**5 Pühhap.	17 P. p. 3 a. J. P.	wihmased
	Leikuse Pühha	
6 Esmasp.	Luisa	päwad.
7 Teisip.	Malo	
8 Keßnäd.	Tomassia	 4, 20' p. l.
9 Nelsjap.	Tionisius	
10 Rede	Mai	Tuulne
11 Laup.	Burkard	ja

Suremast käsust. Matt. 22, 34—46.

12 Pühhap.	18 P. p. 3 a. J. P.	wihmane
13 Esmasp.	Teresa	aeg.
14 Teisip.	Kalikstus	
15 Keßnäd.	Heddo	 8, 55' e. l.
16 Nelsjap.	Kallus	
17 Rede	Leonhard	Heitlikkud

18 Laup.	Lukase päaw	ilmad.
----------	-------------	--------

Alwatud innimesest. Matt. 9, 1—8.

**19 Pühhap. 19 P. p. 3 a. J. P.
Lutteruse õige usso illesw. P.

20 Esmasp.	Belisius	Seggane
21 Teisip.	Ursel	
*22 Keßnäd.	Kel	 6, 5' p. l.
23 Nelsjap.	Sewerin	
24 Rede	Salome	willo
25 Laup.	Krispin	ja

Pulma ridest. Matt. 22, 1—14.

26 Pühhap.	20 P. p. 3 a. J. P.	niiske
27 Esmasp.	Kapitoliin	
28 Teisip.	Simon Juda	aeg.
29 Keßnäd.	Engelbreht	
30 Nelsjap.	Abjalon	 8, 46' p. l.
31 Rede	Wolfgang	

1. kuu p. päaw tõuseb kell 6, 34 min. wereb kell 4, 57 min.
 11. " " " " 6, 59 " " " 4, 29 "
 21. " " " " 7, 25 " " " 4, 2 "

November.

1 Laup.	Pühhade pääw	
Kunningamehhe pojast. Joan. 4, 47—54.		
2 Pühhap.	21 P. p. 3 a. J. P.	Kuivad
	Singede pääw	
3 Esmasp.	Kottlip	ja
4 Teisip.	Ot	
5 Keßnäd.	Plandina	külmad
6 Neljap.	Käßer	
7 Rede	Baltasar	 0, 20' e. l.
8 Laup.	Klaas	ilmad.
Kawwalast sullasest. Matt. 18, 23—35.		
9 Pühhap.	22 P. p. 3 a. J. P.	Heitlikkud
10 Esmasp.	Martin Lutter	ilmad
11 Teisip.	Martin Piiskop	ja
12 Keßnäd.	Jonas	
13 Neljap.	Arfadius	 8, 58' p. l.
**14 Rede	Pridrik	tuulsed
15 Laup.	Leopold	päwad

Kohto: rahhast. Matt. 22, 15—22.

16 Pühhap. | 23 P. p. 3 a. J. P. | wahhest

Calwe-kuu.

17 Esmasp.	Alweus	tuisoga.
18 Teisip.	Eßra	
19 Keßnäd.	Liisbet	
20 Neljap.	Amos	
**21 Rede	Maria ohwer.	 4, 5' p. l.
22 Laup.	Seisilia	Kange

Jairi tütreft. Matt. 9, 18—26.

**23 Pühhap.	24 P. p. 3 a. J. P.	külm
Surnute mällestuse Pühha		
24 Esmasp.	Josias	ja
25 Teisip.	Kadrina pääw	lunime=
26 Keßnäd.	Konrad	faddo.
27 Neljap.	Jetta	
28 Rede	Künter	
29 Laup.	Ewert	 11, 10' e. l.

Kristusse fiske = sõitmiseft. Matt. 21, 1—9.

30 Pühhap. | 1 Krist. tul. P., Andreffe p.

1. kuu p. pääw tõuseb kell 7, 52 min., wereb kell 3, 37 min.

11.	"	"	"	8, 18	"	"	"	3, 14	"
21.	"	"	"	8, 39	"	"	"	3, 1	"

September.

1 Esmasp.	Arend	Selge
2 Teisip.	Kandidus	taewas
3 Keisnäd.	Tali	ja
4 Neljap.	Parbo	kaunis
5 Rede	Sabina	
**6 Laup.	Niggola pääw	 8, 19' e. l.

Tähhed enne wimist päwa. Luf. 21, 25—36.

7 Pühhap.	2 Krist. tul. P.	fülm.
8 Esmasp.	Maria sam.	
9 Teisip.	Pühhem pääw	Pehmed
10 Keisnäd.	Judit	ilmad
11 Neljap.	Elso	ja
12 Rede	Ottilia	
13 Laup.	Luutsia	 11, 34' e. l.

Joannes wangi = tornis. Matt. 11, 2—10.

14 Pühhap.	3 Krist. tul. P.	lumefaddo.
15 Esmasp.	Johanna	
16 Teisip.	Albina	Wähhä
17 Keisnäd.	Ignatius	fülma.

Joulo-kuu.

18 Neljap.	Kristow	
19 Rede	Lot	Uddused
20 Laup.	Abraam	

Joannesse tunnistusest. Joan. 1, 19—28.

21 Pühhap.	4 Krist. tul. P.	 3, 20' p. l.
	Toma pääw	
22 Esmasp.	Peata	
23 Teisip.	Tagobert	ja
24 Keisnäd.	Adam, Ewa	
**25 Neljap.	1 Joulo Pühha	fülmad
**26 Rede	2 Pühha	
27 Laup.	Joan. Ewang.	ilmad.

Immeke-pannemisest. Luf. 2, 33—40.

28 Pühhap.	Pühha p. Joulo	
29 Esmasp.	Noa	 10, 45' p. l.
30 Teisip.	Tawet	
31 Keisnäd.	Silwester	

1. kuu p. pääw tõuseb kell 8, 53 min., wereb kell 2, 56 min.
 11. " " " " 9, 1 " " 2, 58 "
 21. " " " " 9, 3 " " 3, 7 "

Wennema ülemavalitseja suguselts.

Aleksander Kolmas Aleksandrowits, Keiser ja keige Wenne-rigi vallitseja, Põhla-maa Kuningas, Some-maa Suurvärsi; sündinud 1845, Kiiu-la-kuu 26. päwal, hakkas wallitsema 1881, Paasto-kuu 1. päwal, krontud 1883, Lohhe-kuu 15. päwal.

Maria Weodorowna, Keisri Praua, Tanimaa Prints; sündinud 1847, Talwe-kuu 14. päwal.

Nende lapsed:

Nikolai Aleksandrowits, Nigi pärria, Tšesarewits ja Suurvärsi; sündinud 1868, Lohhe-kuu 6. päwal.
Georg Aleksandrowits, Suurvärsi; sündinud 1871, Jüri-kuu 27. päwal.

Ksenia Aleksandrowna, Suurvärsi Prints; sündinud 1875, Paasto-kuu 25. päwal.

Mihail Aleksandrowits, Suurvärsi; sündinud 1878, Talwe-kuu 22. päwal.

Olga Aleksandrowna, Suurvärsi Prints; sündinud 1882, Jani-kuu 1. päwal.

Keisri Herra wennad:

Wladimir Aleksandrowits, Suurvärsi; sündinud 1847, Jüri-kuu 10. päwal, ja temma Praua on:

Maria Pawlowna, Meklenburg-Swerini Prints; sündinud 1854, Lohhe-kuu 2. päwal.

Nende lapsed:

Kirill Wladimirowits, Suurvärsi; sündinud 1876, Mihkli-kuu 30. päwal.

Boris Wladimirowits, Suurvärsi; sündinud 1877, Talwe-kuu 12. päwal.

Andrei Wladimirowits, Suurvärsi; sündinud 1879, Lohhe-kuu 2. päwal.

Helenä Wladimirowna, Suurvärsi Prints; sündinud 1882, Neäri-kuu 17. päwal.

Aleksei Aleksandrowits, Suurvärsi; sündinud 1850, Neäri-kuu 2. päwal.

Sergei Aleksandrowits, Suurvärsi; sündinud 1857, Jüri-kuu 29. päwal, ja temma Praua on:

Elisabet Weodorowna, Hesseini Prints; sünd. 1864, Wina-kuu 20. päwal.

Paul Aleksandrowits, Suurvärsi; sündinud 1860, Mihkli-kuu 21. päwal.

Keisri Herra ööde:

Maria Aleksandrowna, Suurvärsi Prints; sündinud 1853, Wina-kuu 5. päwal. Laulatud 1874, Neäri-kuu 11. päwal Inglisma Kuningliku Printsi Alwred, Hertsi von Edinburg.

Konstantin Nikolajewits, Suurvärsi; sündinud 1827, Mihkli-kuu 9. päwal, ja temma Praua on:

Aleksandra Josepowna, Saksen-Altenburgi Prints; sündinud 1830, Jani-kuu 26. päwal.

Nende lapsed:

Nikolai Konstantinowits, Suurvärsi; sündinud 1850, Kiiu-la-kuu 2. päwal.

Olga Konstantinowna, Suurvärsi Prints; sündinud 1851, Leikuse-kuu 22. päwal. Laulatud Kreka-ma Kuninga Georgi prauaks.

Wera Konstantinowna, Suurvärsi Prints; sünd. 1854, Kiiu-la-kuu 4. p. Laulatud õnna Württembergi Kuningliku Hertsiogiga, Wilhelm Eugeni prauaks.

Konstantin Konstantinowits, Suurwürst; sünd. 1858, Peikuse-kuu 10. päwal, ja temma Praua on: Elisabet Mawrikjewna, Saksen-Altenburgi Printsess; sündinud 1865, Märri-kuu 14. päwal.
Dmitri Konstantinowits, Suurwürst; sündinud 1860, Jäni-kuu 1. päwal.

Nikolai Nikolajewits, Suurwürst; sündinud 1831, Heina-kuu 27. päwal, ja temma Praua on: Aleksandra Petrowna, Holstein-Oldenburgi Printsess; sündinud 1838, Lehe-kuu 21. päwal.

Nende lapsed:

Nikolai Nikolajewits, Suurwürst; sündinud 1856, Talwe-kuu 6. päwal.
Peter Nikolajewits, Suurwürst; sündinud 1864, Märri-kuu 10. päwal.
Mihail Nikolajewits, Suurwürst; sündinud 1832, Wina-kuu 13. päwal, ja temma Praua on:
Olga Weodorowna, Badeni Printsess; sündinud 1839, Mihkli-kuu 8. päwal.

Nende lapsed:

Nikolai Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1859, Jüri-kuu 14. päwal.
Anastasia Mihailowna, Suurwürsti Printsess; sündinud 1860, Heina-kuu 16. päwal. Laulatud Meklenburg-Swerini Suurhertsogi Pridrik Prantsi prauaks.
Mihail Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1861, Wina-kuu 4. päwal.
Georg Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1863, Peikuse-kuu 11. päwal.

Aleksander Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1866, Jüri-kuu 1. päwal.
Sergei Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1869, Mihkli-kuu 25. päwal.
Alekssei Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1875, Jüli-kuu 16. päwal.

Olga Nikolajewna, Suurwürsti Printsess; sündinud 1822, Peikuse-kuu 30. päwal. Laulatud Wirttembergi Kuninga Karel Wriidrik Aleksandri prauaks.

Katarina Mihailowna, Suurwürsti Printsess; sündinud 1827, Peikuse-kuu 16. päwal. Laulatud õnna Meklenburg-Strelitsi-ma suurhertsogliko Printsi Georg August Ernsti Adolw Karel Ludwigi prauaks.

Keiserliko Kõrgused, Printsid ja Printsessid Romanowski Hertzogit ja Hertzoginit Leuchtenberg:

Maria Maksimilianowna, Printsess; sündinud 1841, Wina-kuu 4. päwal. Laulatud suurhertsogliko Badeni Printsi Ludwil Willem Augusti prauaks.
Nikolai Maksimilianowits, Prints; sündinud 1843, Heina-kuu 23. päwal.
Eugenia Maksimilianowna, Printsess; sündinud 1845, Paasto-kuu 20. päwal. Laulatud Prints von Oldenburgi Aleksander Petrowitsi prauaks.
Eugeen Maksimilianowits, Prints; sündinud 1847, Märri-kuu 27. päwal.
Georg Maksimilianowits, Prints; sündinud 1852, Kükla-kuu 17. päwal.

Teiste Euroopa riikide valitsejad.

Saksa Keisri-riik. Keiser Willem I, sündinud 1797, tõsteti keisriks 1871. Tema Prada on Auguste, Saksen-Weimari Printsess. Nende poeg: Kronprints Frideik Willem.

Nimmetud keisri-riigis on alldamal nimmetud riigid ühte liidetud:

1. Preisji. Kuningas Willem I (Saksa Keiser).
2. Sakseni. Kuningas Albert, sünd. 1828, hakkas valitsema 1873.
3. Baieri. Kuningas Ludwig II, sünd. 1845, h. w. 1864.
4. Württembergi. Kuningas Karel I, sünd. 1823, h. w. 1864. Tema prada on Suurwürstlik Printses Olga Nikolajevna.
5. Mecklenburg-Swerini. Suurhertsog Frideik Prants, sünd. 1851, h. w. 1883. Tema Prada on Suurwürstlik Printses Anastasia Mihailowna.
6. Mecklenburg-Strelitsji. Suurhertsog Frideik Willem, sünd. 1819, h. w. 1860.
7. Oldenburgi. Suurhertsog Peter, sünd. 1827, h. w. 1853.
8. Saksen-Weimari. Suurhertsog Karel Aleksander, sünd. 1818, h. w. 1853.
9. Hesseni. Suurhertsog Ludwig IV, sünd. 1837, h. w. 1877.
10. Badeni. Suurhertsog Frideik, sünd. 1826, h. w. 1852, ja mõned muud vähemad riigid.

Austria-Ungari. Keiser Prants Josef I, sünd. 1830, h. w. 1848.

Belgia. Kuningas Leopold II, sünd. 1835, h. w. 1865.

Britti-riik. Kuningana Viktori, kes ühes ka India Keiserina on, sünd. 1819, h. w. 1837.

Bulgaria-maa. Würst Aleksander I., sünd. 1858, h. w. 1879.

Hispania. Kuningas Alwong XII, sünd. 1857, h. w. 1874.

Italia. Kuningas Humbert I, sünd. 1844, h. w. 1878.

Kreeka-ma. Kuningas Georg I, sünd. 1845, h. w. 1863. Tema Prada on Suurwürstlik Printses Olga Konstantinowna.

Hollandi-ma. Kuningas Willem III, sünd. 1817, h. w. 1849.

Portugal. Kuningas Luis Willip I, sünd. 1838, h. w. 1861.

Prantsuse-ma, prii-riik. President Paul Grewi.

Rootsi- ja Norra-ma. Kuningas Oskar II, sünd. 1829, h. w. 1872.

Tani-ma. Kuningas Kristian IX, sünd. 1818, h. w. 1863.

Türgi-keisri-riik. Keiser Abdul Hamid II, sünd. 1842, h. w. 1876.

Kronopühhad,

mis ue kirrilo seadusse järrele ka Ma kirrikutes tulleswad piddada:

1) Kükula-kuu 26mal päwal. Meie sure Keisri Herra ja keige Wenne rigi Wallitseja Aleksander Aleksandrowitsi sündimise päaw.

2) Paastu-kuu 2sel päwal. Meie sure Keisri Herra Aleksander Aleksandrowitsi wallitusse hakkatusse päaw.

3) Lehe-kuu 6mal päwal. Tšesarewitsi Suurwirsti Nikolai Aleksandrowitsi, Wennerigi aujärje pärris pärria, sündimise päaw.

4) Lehe-kuu 15mal päwal. Meie sure Keisri Herra Aleksander Aleksandrowitsi ja Emma Abbilasa kroonimise päaw.

5) Heina-kuu 22sel päwal. Meie sure Keisri Praua Maria Weodorowna nimme päaw.

6) Leituse-kuu 30mal päwal. Meie sure Keisri Herra ja keige Wennerigi Wallitseja Aleksander Aleksandrowitsi nimme päaw.

7) Talwe-kuu 14mal päwal. Meie sure Keisri Proua Maria Weodorowna sündimise päaw.

8) Jõulu-kuu 6mal päwal. Tšesarewitsi Suurwirsti Nikolai Aleksandrowitsi, Wennerigi aujärje pärris pärria, nimme päaw.

Need finnatseb Krono-pühhad petakse nenda kui Paasto jutluse päwad.

Teadaandmine,

mil ajal ramatuid Postimajas wasto wõetakse.

Wastowõtmine ja ärrasatmine rahha, dokumendid, kindlamaks tehtud ramatud (mis eest 14 kop. tulles makssta) ja pakkid, mis Peterburgi- ehk Maa-linna, keige Wenne-maale ehk ille rigi-rama peawad saadetama, igga argipäaw kellu 8 hommiko kunni kellu 2 pärrast lõunat. Kindlamaks tehtud ramatud wõetakse ka kellu 4—6 pärrast lõunat wasto. Ramatud ehk kirjad wõetakse wasto ja antakse wälja ja ramatude martid wõib osta kellu 8 hommiko kunni kellu 8 õhto. — Sel ajal mil postid tulewad ehk ärrasadetakse ei ja rahha-kirjad ehk mu pakkid wälja antud sama.

Tähendus 1. Ei sa wasto wõetud ega wälja antud: Keisri Herra ja Keisri Proua nimepäwal, Keäri p., Kolme Kuninga p., 1. ja 2. Ülestõusmise pühäl, 1. Nelli Pühhi p. ja 1. Jõulu pühäl.

Tähendus 2. Wasto wõetud ja wälja antud saab järgmisel päwadel Tallinnas kellu 8—11 ja teiste postimajades kellu 8—10 enne lõunat: Kükula p., Paasto Mar. p., Palmi pühäl, 3. Ülestõusmise pühäl, Taewaminnemise p., 6. Leituse-kuu p., Nuffi Maria p., Maria sündimise p., Nisti ühend. p., Maria ohwri p., 1. Jõulu püh. ja igal Pühhapäwal.

Ärrasadetakse teitsuggused kirjad.

Paidesse Pühhapäwal, Esmaspäwal, Teispäwal, Neljapäwal ja Redel.

Pärnu, Kuressaare, Wolmri ja Wiskandi Esmapäwal, Teispäwal, Neljapäwal ja Redel kellu 6 p. l.

Hapsalu, Lihula ja Wirtsu Teispäwal ja Redel lõunal kellu 1, Pühhapäwal kellu 11 enne lõunat. Üksi Hapsalu ramatudega Neljapäwal kellu 6 p. l.

Piinas kui ka allewis on ulitsade ääres mitmes kohas Post-kastid, kus kirjad ja ramato kourvert näituseks peale maistud, kuhju ramatuud, kellel postmarkid peal on, võib allewest siise lasta, kust neid iggapäew wälja wõetakse ja posti peale wiake, ja allewal nimmetud arro järrele ärra-jadetud sawad.

Postid tullewad Tallinna:

Vaibest Teisipäwal, Keisnädalal, Redel ja Laupäwal.

Pärnust, Kurrefarest, Wolmarist ja Willandist: Esmapäwal, Keisnädalal, Redel ja Laupäwal.

Hapsalust, Pihulast ja Wirtust: Esmapäwal, Keisnädalal, Redel ja Laupäwal. — Sui ajal (se on 15. Mai kuni 15. Augusti kuni) sawad ilksi kirjad ärrajadetud Esmapäwal, Keisnädalal, Laupäwal, ja tullewad Teisipäwal, Neljapäwal, Pühapäwal.

Riigihelkonna postid.

Tuuru: Prii postijama, Nunnewärrawa jures Preus-freund'i majas.

Türrisfe: Toompeal Baron Pahlua majasse.

Kurna: G. Florelli poodi wana turul.

Telegrahi fönnumid

wõetakse iggal päwa ja öö ajal wastu. Kes las 10 eht wähhem fönnu tahhab kuskile läkitada, võib sedda omma sowimist möda tehha ja maksab igga 10 fönna ette nipalju, kuidas järrestullewale tabellis näidatud. Muudugi teada, et niisugustes kohtades hind teine on, mis siin mitte nimmetud ei ole, ja sedda pangu iggaüks tähele, et igga äksitane poolstahw eht märt fönna ette arwatasse.

Telegrahi taks on Tallinnast kuni

Astrahani . . .	1 r. 20 t.	Moskwasse . . .	— r. 60 t.
Baltistisje . . .	— " 30 "	Narwa . . .	— " 30 "
Dünaburgi . . .	— " 60 "	Nishni-Nowgorodi . . .	1 " 20 "
Gatshinasje . . .	— " 60 "	Odessase . . .	1 " 20 "
Hapsalusje . . .	— " 30 "	Paidesse . . .	— " 30 "
Harkowisje . . .	1 " 20 "	Pärnusse . . .	— " 30 "
Helsingisje . . .	— " 30 "	Peterburgi . . .	— " 60 "
Jamburgi . . .	— " 60 "	Port-Runda (Pontow) . . .	30 "
Jöhwi . . .	— " 30 "	Pskowi . . .	— " 60 "
Kasani . . .	1 " 20 "	Rakwerresse . . .	— " 30 "
Kiewi . . .	1 " 20 "	Riga . . .	— " 60 "
Kolga . . .	— " 30 "	Tartu . . .	— " 30 "
Kronstatti . . .	— " 60 "	Walla . . .	— " 30 "
Kurrefari . . .	— " 30 "	Warshawi . . .	— " 60 "
Pibawi . . .	— " 60 "	Wiburgi . . .	— " 60 "
Pihula . . .	— " 30 "	Willandisje . . .	— " 30 "
Pitawi . . .	— " 60 "	Wilna . . .	— " 60 "

Balti raubtee.

- 1) Sõidu pilet maksab ilksi seks korra, kui sedda ostetud.
- 2) Sõidu hind reisijatele on 1 klassis 3 kop., 2 klassis 2 $\frac{1}{4}$ kop. ja 3 klassis 1 $\frac{1}{4}$ kop. wersta pealt.
- 3) Lapsed alla 5 aastat sawad ilma rahhata eddasi widud. Lapsed 5 kuni 10 aastat wannad, makswad 1 ja 2 klassis pool, 3 klassis üks werend sõidu hinda. Pealeselle on tronu maks 1 ja 2 kl. 25 kop. ja 3 kl. 15 kop. rublasi. Eddasi nimmetud sõidu hinnad on tronu maksuga ilhte arwatud.
- 4) Igga reisija võib üks puud (lapsed 5 kuni 10 aastast 1 $\frac{1}{2}$ puud) raskust ilma maksuta kasa wõtta.
- 5) Pileti määminne saab 5 min. enne ärra sõitmiisi otja; pakside wasto wõtmimine lõppeb 10 minutid enne ärrasõitmiisi.

1. Tallinnast Baltistisse.

Samad ja Pool-jamad.	Kangel. Wersa.	Sõidu hind.					
		1 fl.		2 fl.		3 fl.	
		R.	R.	R.	R.	R.	R.
Tallinnast (Buffet).	—	—	—	—	—	—	—
Nõmme (Pool-jama)	8	—	—	—	—	—	—
Saue (Pool-jama)	18	—	—	—	—	—	—
Keila (Buffet)	26	—	98	—	74	—	38
Niitvälja (Pool-jama)	31	—	—	—	—	—	—
Klogale	34	1	28	—	96	—	49
Baltistisse (Buffet)	45	1	69	1	26	—	64

2. Tallinnast Peterburgi.

Tallinnast (Buffet).	—	—	—	—	—	—	—
Paggebi (Pool-jama)	14	—	53	—	40	—	21
Rajiko	28	1	5	—	79	—	40
Rehra (Pool-jama)	37	1	39	1	4	—	53
Aegwidule (Buffet)	53	1	99	1	49	—	76
Lehtsi (Pool-jama)	66	2	48	1	86	—	95
Tappale (Buffet)	73	2	74	2	5	1	5
Kadrina	86	3	23	2	43	1	24
Nakwerre (Buffet)	98	3	68	2	76	1	41
Kabbala	115	4	31	3	24	1	66
Sonda (Pool-jama)	125	4	69	3	51	1	79
Püssile	135	5	6	3	80	1	94
Kochtel (Pool-jama)	144	5	40	4	5	2	7
Jõhwi (Buffet)	157	5	89	4	41	2	25
Waiwarra	174	6	53	4	90	2	51
Korff (Pool-jama)	182	6	83	5	13	2	62

Narwa (Buffet)	197	7	39	5	54	2	83
Salo (Pool-jama)	209	7	84	5	88	3	—
Samburgi	219	8	21	6	16	3	15
Weimarn (Pool-jama)	231	8	66	6	50	3	32
Weimarn (Platform)	233	—	—	—	—	—	—
Moskowitzi	243	9	11	6	84	3	50
Tiefenhausen (Pool-jama)	252	—	—	—	—	—	—
Bruda (Pool-jama)	256	9	60	7	20	3	68
Wolosowo (Buffet)	266	9	98	7	49	3	83
Kiterino (Pool-jama)	275	10	31	7	74	3	96
Zeljawetinskaja	283	10	61	7	96	4	7
Gorwits (Pool-jama)	294	10	3	8	28	4	23
Gatshina (Buffet)	303	11	36	8	53	4	36
Pudost (Platform)	309	—	—	—	—	—	—
Taitz (Platform)	315	—	—	—	—	—	—
Duderhosi (Platform)	319	—	—	—	—	—	—
Soldati-platform	321	—	—	—	—	—	—
Krasnoje-Selo (Buffet)	323	12	11	9	9	4	65
Pigowa (Buffet)	334	12	53	9	40	4	81
Peterburgi (Buffet)	347	13	1	9	76	4	99

3. Tallinnast Tartu.

Tallinnast (Buffet)	—	—	—	—	—	—	—
Tappale (Buffet)	73	2	74	2	5	1	5
Tamsale (Pool-jama)	87	—	—	—	—	—	—
Kilsi	96	3	60	2	70	1	38
Kalle (Pool-jama)	107	4	2	3	1	1	54
Wäggewale	116	4	35	3	26	1	67
Jöggewale (Buffet)	134	5	3	3	76	1	92
Kerseli (Pool-jama)	148	—	—	—	—	—	—
Woltile	158	5	93	4	44	2	27
Tartu (Buffet)	179	6	72	5	4	2	58

Tähelepannemine. Pooljamades ja platformides antakse piletid kunni tulewa jama. Sorwib tegi tulewa jamaft ebbasi sõita, siis peab ta isse ehk ka oberfönduktori läbi piletid ostma. Raudtee öse-sõiduga ei peatse pooljamade ja platformide jures.

Mõnned muud raudtee wahhed.

Talliinnast

Moskwa liina 898 wersta, maksud: 1. klassis 35 rubla 65 kop., 2. klassis 21 r. 68 f., 3. klassis 12 r. 91 f.
 Pskowi (Pihkwa) liina 517 wersta, maksud: 1. klassis 19 r. 42 f., 2. klassis 14 r. 57 f., 3. klassis 7 r. 44 f.
 Dünaburgi liina 759 wersta, maksud: 1. klassis 28 r. 43 f., 2. klassis 21 r. 33 f., 3. klassis 10 r. 90 f.
 Riia liina (ülle Dünaburgi) 966 wersta, maksud: 1. klassis 36 r. 23 f., 2. klassis 27 r. 18 f., 3. klassis 13 r. 89 f.
 Wilna liina (ülle Dünaburgi) 924 wersta, maksud: 1. klassis 34 r. 46 f., 2. klassis 25 r. 85 f., 3. klassis 13 r. 28 f.
 Warshawa liina (ülle Dünaburgi) 1311 wersta, maksud: 1. klassis 48 r. 98 f., 2. klassis 36 r. 74 f., 3. klassis 18 r. 78 f.
 Riiemi liina (ülle Dünaburgi) 1730 wersta, maksud: 1. klassis 64 r. 88 f., 2. klassis 48 r. 67 f., 3. klassis 24 r. 88 f.
 Odesja liina (ülle Gathina ja Brest-Litowski) 2199 w., maksud: 1. klassis 82 r. 68 f., 2. klassis 62 r. 1 f., 3. klassis 31 r. 18 f., — (ülle Moskwa ja Riiemi) 2452 wersta, maksud: 1. klassis 94 r. 3 f., 2. klassis 65 r. 48 f., 3. klassis 35 r. 30 f.
 Nishni-Nowgorodi liina (ülle Moskwa) 1308 wersta,

maksud: 1. klassis 50 r. 90 f., 2. klassis 33 r. 21 f., 3. klassis 18 r. 80 f.
 Wiborgi liina (ülle Peterburgi) 467 w., maksud: 1. klassis 16 r. 61 f., 2. klassis 12 r. 16 f., 3. klassis 6 r. 49 f.
 Selsinga liina (ülle Peterburgi) 760 wersta, maksud: 1. klassis 25 r. 41 f., 2. klassis 18 r. 6 f., 3. klassis 10 r. 19 f.

Teadaandmised laba-pibdamiseft.

Neäri-kuu:

kuu päaw.	kuu päaw.
7. Orgita-mõijas 2 päwa.	2 päwa.
7. Tartu-liinas 3 nädalat.	20. Berno-liinas 3 päwa.
7. Riia-liinas 3 päwa.	25. Wolmeri-liinas 6 päwa.
9. Berro-liinas 3 päwa.	25. Willandi-liinas 3 päwa.
10. Saapsalu-liinas 2 päwa.	26. Reblastes 2 päwa.
17. Kolloweres (Länemaal)	27. Ratwerre-liinas 2 p.

Küünla-kuu:

2. Paldiski-liinas 2 päwa.	15. Wõnnu-liinas.
2. Willandi-liinas 1 näd.	18. Jõhwi 2 päwa.
2. Berro-liinas.	20. Riia-liinas 1 nädal.
2. Wassa-liinas 8 päwa.	20. Kiwilo-mõijas 2 päwa.
4. Tartu-liinas 2 päwa.	Andrus Rebe enne Wastla p.
6. Paide-liinas 2 päwa.	22. Berro-liinas 1 nädal.
6. Narwa-liinas 4 päwa.	Pihhola-liinas, Esmapäaw
10. Kurrefari-liinas 3 p.	enne Wastla päwa.
15. Willandi-liinas 3 päwa.	27. Lemfali-liinas.

Paasto-kuu:

Kaplas Isef Esmapäwal 2 p.	Keila firrito jures Esmap.
10. Wast-Narwa's 3 päwa.	p. Smat P. Paastus 2 p.
15. Paide-liinas.	

Jürru-kuu:

kuu pääw.

10. Wörro-liinnas 2 päwa.
Palmfi-möifas, Witna förtfu
jures, Kestnädal pärast
Ülestõusmise Pühha.

kuu pääw.

20. Hannijõe-möifas 2 päwa.
Rakwerre-liinnas nädal pär-
rast Ülestõusm. P., Es-
maspääw ja Teispääw.

Lehhe-kuu:

9. Wöbfus.

9. Räppinas.

Jani-kuu:

10. Kurrefare-liinnas 12 p.
11. Wönnu-liinnas 7 päwa.
16. Rakwerre-liinnas 2 p.
20. Talliinas 2 nädalat.
20. Ria-liinnas 3 nädalat.
20. Palmfi-möifas, Witna
förtfu jures, 3 päwa.

20. Paide-liinnas 2 päwa.
23. Willandi-liinnas 2 päwa.
24. Wörro-liinnas.
26. Waska-liinnas.
27. Talliinas 1 nädal.
29. Tarwaste-möifas.
29. Tarto-liinnas 2 päwa.

Jeina-kuu:

1. Perno-liinnas 2 päwa.
2. Karsti-möifas.
20. Ria-liinnas 3 päwa.

20. Perno-liinnas 3 näd-
alat.
25. Wolmeri-liinnas.

Leikuse-kuu:

9. Adseli-möifas.
10. Waska-liinnas.
10. Moisefaste-möifas.
10. Lemfali-liinnas.
10. Werro-liinnas.
15. Selme-möifas.
20. Ria-liinnas 3 päwa.

24. Rosfi-möifas.
24. Rosse-möifas.
24. Waste-möifas.
27. Ue-möifas, Willandi-
maal.
29. Kilingi-möifas 3 päwa.
30. Kaanjo-möifas.

Mihkli-kuu:

kuu pääw.

2. Abja-möifas 2 päwa.
2. Tammiste-möifas.
4. Räppina-möifas 2 p.
4. Sindimöifas.
6. Tafeperri-möifas.
8. Pölwe-kirritu jures.
8. Kõuge-möifas 8 päwa.
8. Tarto-liinnas 3 päwa.
8. Kaskina-möifas.
9. Adeli möifas.
9. Purnitu-möifas.
10. Paktilla-möifas.
10. Paide-liinnas 2 päwa.
10. Kõo-möifas.
10. Wönniste-möifas.
10. Oldre-möifas.
10. Wanna-Autsmöifas.
13. Põrawerre-möifas.
14. Gapsalu-liinnas 2 päwa.
14. Antjo-möifas.
15. Gallatfi-möifas.
15. Kurrefare-liinnas 3 p.
15. Kortti-möifas.
17. Põltjama-möifas.

kuu pääw.

Uemöifas 3mal Teispäwal
Mihkli-kuus 3 päwa.
17. Kirrepääl.
18. Audrus.
20. Wendra-möifas 2 päwa.
20. Narwa-liinnas 4 päwa.
21. Wolmeri-liinnas.
21. Paldiski-liinnas 2 päwa.
21. Senno-möifas.
22. Palmfi-möifas, Witna
förtfu jures, 3 päwa.
Perno-liinnas, Esmaspääw
enne Mihkli-päwa 2 p.
24. Lihhola-liinnas 3 päwa.
24. Willandi-liinnas 2 päwa.
24. Wörro-liinnas.
26. Talliinas 3 päwa.
28. Rakwerre-liinnas 3 p.
29. Reblastes 3 päwa.
29. Keila kirritu jures 3 p.
29. Tarto-liinnas 3 päwa.
29. Mihkli-kirritu jures.
29. Waska-liinnas.
29. Wastse-möifas.

Wina-kuu:

Raplas, Ijel Nebel pärast
Mihkli-päwa 2 päwa.
4. Pühhajärwe-möifas.

4. Kollowerres 2 päwa.
4. Jõhnis 2 päwa.
5. Räppinas 2 päwa.

tuu päaw.

6. Lutsniti-mõisas.
 6. Larnaste-mõisas.
 Jõeletmes, nädal pärast
 Mihkli-päwa 2 päwa.
 9. Wõro-liinas 3 päwa.

tuu päaw.

9. Lemjali-liinas.
 15. Orritu-mõisas.
 15. Lustwerre-mõisas.
 15. Weste-mõisas 2 päwa.
 22. Nissi kiriku jures 3. p.

Talse-kuu:

1. Larto-liinas 2 päwa.	15. Kiwvi-Wiggala 2 p.
5. Põrawerre-mõisas.	20. Waska-liinas 2 päwa.
10. Paide-liinas 2 päwa.	25. Wolmeri-liinas 3 päwa.
10. Wõro-liinas 2 päwa.	25. Willandi-liinas 3 päwa.
10. Mustwees.	

Jõula-kuu:

1. Wast-Mariwa's 3 päwa.	16. Paide-liinas 2 päwa.
5. Räppinas.	Perno-liinas, Esmaep. ning
10. Wõnnu-liinas 2 päwa.	Teisip. pärast 3 Kr. tul. P.
10. Wõbus.	19. Reblastes.
Merjama kiriku jures 3mal	27. Waska-liinas 10 päwa.
Krist. tul. Pühhal 2 p.	

Jaggal aastal 25., 26. eht 27. Jani-kuu päwal, jedda-möda kui kohto polest ette teada antakse, on Tallinnas toom peal lossi hoowis hooste näitus ja pärast jedda hooste rammo katsumine. Kellel keige parremad siin kubernangus kasutatud hobbohed on, sawad aupalka. Enne kojominnemist mõiwad kes himmustawad hobbohid müia, osta eht wahhetada.

Kubernango kohto tässjo järrele ei olle lubba, ei Saupäwal egga Pühapäwal lata piddada, waid, kui nenda juhtub, peab jedda teise nädala esimesel argipäwal petama.

Lugemised.

Teretuseks kalendri lugijale.

Juba ennegi oleme kord tähendanud, kuidas kopik kopika juure korjamisest rubla, sest kümme rublad ja sajad ja tuhanded korjavad, nii olgu siis seekord kokkühoidmisest ülepea juttu tehtud.

„Hoidke, et sest ühtigiti hukka ei saa, sest seal on Jumala õnnistus peal“, see sõna mõjub väga meie igapäewase leiwa kohta. Leiwast peale hakkates, võime kohe näha, kui palju sest kallist Jumala andest maailmas üsna tühja raisatud saab. Olgu näituseks ühes perekondas 6 hinge; nüüd teab ju igamees, kuidas sõbmise juures raast senna, raast tenna langes ja tihtigi hooletuse läbi enam laua pealt kukub, kui õiguse pärast tohiks sündida. Solotnik hinge peale arwatud, põle siis siin mitte liig, ennem wähe, see teeb kuue hinge peale 6 solotnika, nädalas $6 \times 7 = 42$ solotnika, kuus umbes 2 naela.

Et küll mitu miljoni perekonda maailmas elab, arvame aga wälja, kui palju see ühe ainsa miljoni perekonna kohta on: $1,000,000 \times 24$ naela aastas = 24,000,000 naela, see on nii palju, et 1000 inimest 24 aastat sest saaks toidetud, kui 1000 naela aastas inimese peale peaks arvama; ja ehk jääks weelgi midagist üle. Müüd saab ehk lugija aru, kust need suured näljaasad tulewad — ei mitte aina wiljaikkadusest, waid ennem weel wilja raiskamisest, see on Jumala õnnistuse mikski panemisest. Sell' mõedul on siis kaa liigsöömine ja liigjoomine päris Jumala wilja raiskamine. Kui inimene enam sööb ehk joob, kui keha sünnib lenda, siis on see toidus ja joomaag puhtalt maha wisatud ja teeb pealegi haigeks ja jõutumaks. Deldakse, kui keegi söönud, et köht on täis. Dns söömine paljas köhu täitmine? Ei! Siis oleks ju üks-puhas, mis inimene sööb. Wõta liha, saue, saepuru ehk muud sellesarnast, need täidawad küll köhtu, aga kas naad toidawad? Muidugi mõista — mitte. Seepärast: söömine on ihu toitmine! Ja seepärast põle see mitte peaasi, kui palju, waid mis meie sööme. Igast toidust saawad meie ihule enam ehk vähem ollused juure sünnitnud, seda mööda, kas toit rammus ehk lahja oli; ihu aga ei wõtta enam vastu, kui seda jägu,

mis Jumal inimese raskuse, suuruse ja töö- ning elamise kumbe järäle on seaduseks teinud, kõik, mis enam on, lähäb raisku. See on ju üsna awalik, kui rumalaste mõni sööb, nenda et tõeste ertam igapäewasest leiwast hukka lähäb, kui siin tähändud on.

Iga wiimase asja juures on järälmõtlemist waja. Üks pealt näha tühine asi on ometi õmb-luse niit. Ometigi, kui see peale mõtleb, kuidas otsufesed ühtepuhku saawad ära wisatud, siis tõuseb jälle ilmsi, kuidas tollipitkusest otsufestest, kui iga inimese kohta aga üks toll arwatakse ja 1500 miljonit inimest maa peal on elamas, üks pikkus sünnib, mis kord ümber terve maakera ulatab ja jääks weel peale sõlme kaks otsa rip-puma, mis kumbki mitte lühikesed ei ole, kui asja karku pealt hakkab läbi katsuma.

Mis tarwis liisugused kirjud arutused ja rehkendamised? Et see ja teine ehk sest märku wõtab ja ometi wiimaks aru saab, et wara korjamine mitte nii kerge ei ole, kui wara pillamine. Jumala abiga saab aga wiimase eest ennast wäga hästi hoida.

Käharpea.

Kaarel Kärmas oli üks neist põllumeestest, kelle tööd ja waewa Jumal oli õnnistanud; wäikselt peale hakkates oli ta tüdimatta töö ja hooletandmise läbi peagu kõige jõukamaks peremeheks saanud seal mägisel maal, kus alama jutustatud juhtumine on sündinud. Üks ainus wastameelne lugu oli tal aga elus juhtunud — see oli siis, kui tema õrnast armastud abikaasa, keda tema väga noorelt oli kosinud, kümne aastase õnneliku abielu järäl oli siit ilma pidand lahkuma. Ja ta üks ainus asi oli temal maas ilmas, keda tema kõige kallimaks pidas — tema tütreke Liisi, keda neiu, kes ema surma juures wast üheksa aastane oli, aegamööda aga ilusaks piigaks sircus, kelle peale waadates mõnegi noormehe süda kiiremal mõedul sees hakkas põksuma ja suu wett jooksema, kui weel see suure wara peale mõtles, mis Liisil, kui ainuma lapsel, pärast isa surma oli oodata. Tütarlaps ise ei hoolinud küla noormeesde südametööd ühtigi, waid tundis ennast õnneliku olewad, isa majapidamist korral pidama, mis peale ta juba oma 14 aastast saadik agar oli olnud. Et nüüd küll Liisi ise teistest ei hoolinud, siis ometigi tuli üks kosilane teise järäle, keda enam neiu kahetkümmene

aasta poole jõudis. Olid kõik rikkad noored peremehed ehk peremeeste pojad ja ei wõinud neile ühtigi paha süüks panna, muud kui et noore tütarlapse meelest kõik liig toored ja harimatta olid. Kaarel Kärmas ise oli noores põlwe mõni aeg linnas elanud ja seal natukest peenemad kombeid õppinud, seepärast nõudis tütar keda kaa omast tulewast abikaasast ja ootis siis parem, enne kui wastameelse elusse ennast annaks. Ometigi hakkas isa kaa wiimaks peale käima, et tütar ühe kosilase peaks wastu wõtma, sest wana tüdrukus ei pidada ta mitte jääma. Ülandlitult palus Liisi aega, oma noore põlwe maitsemiseks ja isa pidi siis selle asjaga niisammagi wõtma jääma, nagu teisedki.

Ühel päewal käisid mõlemad lähemal ümberkaudu jalutamas, kui korraga üks noormees ratsa nende wastu tuli ja, hoost seisates, nendelt küsis, kust kõige lähem tee lähema väikese linna wiib. Siin juures waatis noormees väga teraselt Liisi otsa, ja kui oli teadust saanud, teretas aupakkult ja lastis looma edasi karata, wahete wahel tagasi waadates.

Kärmas meelest oli see noormees väga ja kiitis seepärast tema peeneid kombeid ja wiisakat kõne wiisi. Kaa pilkas ta natuke sõbralikult oma tütar, tähendades, et sest noormehet neile weel

asja võib saada. Seal nägid naad ehmatusega, kuidas noore ratsaniku hobune äkkitselt peruks läks, lõhkuma hakkas ja mehe pealt ära viskas, nenda et see peaga vastu teravat kivi kukludes, nagu furnud maha jäi. Isa ja tütar ruttasid ligi ja nägid, et ta veel hingas. Pea haavast jooksis verinal werd, seda furus Eisi oma ning rätikuga tagasi, kuna Kärmas isi koju tõttas abi tooma. Et ta küll elu jõe poolest jooksis, siis näitis see tütre meelest liig kaua kestvad, kell noormehe vaatamine südant oli haavand ja kes nüüd kartis, et võeras praegu ta kätte wahel sureb. Mis tema silmis noormehel kõigeimelikum oli, need olid tema süsimustad, käharad juuksed, mis pehmed uagu siid paksult tema pead katSid. Nagu kogematta puutus Eisi väikene käsi nende juukste külge ja ei läbändki enam oma kääkest tagasi tõmmata.

Viimaks ometi jõudis abi ligi. Haawatud võeras sai otsekõhe Kärmas majasse wiidud ja siin igapidi tema eest hoolt kantud. See weniks liig pikkale, kui kõik üksikuid juhtumisi sest ajast, kus Rostas Hiilkroon — see oli võera noormehe nimi — oma haigewoodi peal maas oli, tahaks etendada. Olgu siis lühidelt öeldud, et Eisi armuline haige eest hoolekandmine ja sagedane noormehe ligi olemine mõlemaid peagi

sõbruiks tegi; sõbrusest sigis aegamööda sügawam armastuse tundmine, nõnda et, peale seda, kui Rostas oli jutustanud, et tema rikka wanemate poeg olla, sõja tuhinas kõik omaksid kaotanud, muud kui aga veel hea summa raha oli ta peasta jõudnud — mitte kaua aja pärast kosimine ja kihlamine peagu ühel päewal sündisid ja pulmad kõhe siis pidid ärapectud saama, niipea kui Rostas terweks saanud ja linnast tagasi jõudnud, kuhu t'al waja oli minna, oma waranduse toimenduseks.

Eisi oli rääkimatta õnnelik. Niipea, kui ta peigmees oli tugewamaks saanud, talutas kene neiu teda oma kää tugil wälja rohelistse, teda kaitama. Teine oli niisamma täis õnneliku tundmist ja tihigi istus ta maha, wäsimuse üle kaebades, õiguse pärast aga ennem sellepärast, et õige sagedaste Eisiga wõiks käsi käes istuda, kus juures tütarlaps suure heameelega teise pehme käharais juukstes sasis ja oma kääga silis. Glades ei olnud ta niisugust käharpead näinud, otsekõhe ütelda, üks Simsoni ehk Absalomi pea.

Nii jõudis see aeg ikka ligemale, kus mõlemad noored inimesed hoopis pidid saama ühendud. Rostas Hiilkroon tõttas kaugemale linna, seal oma asju kohendama, Eisil oli aga see mure, mis ju iga pruudil, pealegi rikkastel on —

omale nusi ülikonde muretsfema. Oma isa seltsis sõitis ta siis lähama väikese linna. Seal sai kõik oma meele järal toimetud, siis pöördi hooste pead jälle koju poole. Poole tee peal sünnis äpardus — raskest koormatud wankri assi murdis äkkitselt. Õnneks oli see ühe kõrtsi lähedal, kus siis wõis warju leida. Oli taline aeg, lund hakkas rängast sadama, sepal läks wankri kallal palju aega — pidid siis seia majasse ööseks jääma.

Eugija tuletagu siin meele, et igal maal omad wiisid ja kombed on. Seepärast pruugi kaa mitte imeks panna, kui kuuleb, et keegi talwel mitte saaniga ei sõida, waid wankriga. Iisäranis mägise maades, kus ülewal mäe peal lund, orgus jälle tihti paljas on, ei wõi see ju teisiti olla. — Kaa põle kõrtsid igal pool mitte nii lihtlabased, nagu meil teatud, waid naad on sagedasti õige toredad wõeraste majad, kus kõik wiimane ülespidamine, kaa wõmaja, peab rahaga maksetama. Sähärdune väikene wõeraste maja oli see, mis Hans Julguri päralt oli ja kuhu rikkas Kärmas oma tütreaga pidi jääma.

Alga mitte üksi wankri katkine assi ei wiwitanud neid; weel tähtsam oli kardetaw lugu rõõwliste pärast, kes sell' rahutumal ajal — oli otse suure Prantsuse sõja aegus — igal pool

teekäijad olid hirmutamast ja kui kaa mitte tapmisega, ometigi oma julge riisumistega kõik kartma panid. Ja otse seal ümberkaudu oli üks falk neist hulguistest oma liigjulge paha tegude läbi kuulsaks saanud. Naad olid koguni karjamõisadesse tunginud, mis kindlast ehitud ja hulga sulaste kaitsta olid. Siiski oleksid teekäijad weel edasi läinud, kui posttöld, mis oodata oli, oleks mööda sõitnud. Sest Liisi igatses wäga, koju saada ja aina seepärast, et ta peigmees oli tõutand, teisel homikul jälle nende juures olla. Et aga posttöld näha ei olnudgi, wist tuisu pärast oli tulemata jäenud, pidi igatsew pruut sellega leppima, et ühe tua wõtsid, kellel taga hoowi pool weel üks isäranis kambrike oli, kus Liisi magada wõis, ja katsus aega sellega ärawiita, et ta oma isaga kõik oma pulma lugu ja tulewasest elu õnnest läbi rääkis. Sest õnnelik elu näis t'al oodetaw. Lahkumist ei isal ega tütrele põlnud karta; Kustas oli sellega leppinud, hoopis äia juures elada; siis oli ju wanamehel ühe lapse asemel kaks last. Wiimaks ometi fundis teha wäsimus Liisit magama heitma, isa aga ei läinud weel puhkama, waid istus silmapilk üksi mõtetes oma tooli peal.

Äkkitselt kuuleb ta tasakest koputamist ukse peal. Lahti tehes näeb ta trahteri omaniku,

Julguri, enese ees seiswad, kes kartlikult ja ehmatand näuga Kärmasale teada andis, rõõwliid kippuda maja kallale. Julgur oli üsna selgeste kuulnud, kuidas kelmid suure wärawa kallal ammetis olla. „Teie teate küll, et ma argpüks ei ole,“ lisas ta, „aga meil on tõeste asja kartuseks. Ma ei mõista, kust naad teada saanud, et ma linnaist raha toonud; seda tahawad wist omale pärida. Muidugi teada, heaga ei pea naad seda mitte saama. Mina oma poja Peetriiga ja sulasega saame kuni wiimse weretilgani wastu panema.“

„Ega minagi pealt wahtima järe,“ wastas Kärmas; „ma aitan teid jõudu mööda. On teil küllalt tuleriistu majas?“

„Küllalt, ja ka rohkest laenguid. Ma teadsin kohe, et teie abi peale tohtisin julge olla. Naesterahwaid meie ei ärata, kaa oma tütarit jätke magama. Need ei tee muud kui käre ja segadust. Külap teie kutsarit ikka võib uskuda?“

„See on üks truu mees. Aga eks meie lähe kohe hoowi?“

„On veel aega! Enne peawad kelmid wärawat lõhkuma, siis on neil veel meie mõlema suurte koertega wõitlemist. Siis hakkame meie neile walu andma. Naad arwawad, et meie

magame; kell aga palju raha majas on, küll see uneta on!“

Tehti kaa selle plaani järele. Et rõõwli salt wäga suur oli, ei hoolind kurjategijad ei ühesti takistusest, waid said ennem weel wihasemaks ja nagu meeletumad katsusid naad majasse tungida. Need wiis wastupanijad olid waprast küll, aga pidid ometi kartma, mitte lurjustest jägu saawad. Küll lasti mõnufalt nende pihta, nii et wahest kaks rõõwelt korraka langesid, hulk neist enam ehk vähem haawatud olid, aga kui kauaks suutis wäike hulga ke palju maja lõhkujate wastu panna? Kaarel Kärmas oli aga natuke ette julgend, kohe oli temal walus haaw õlas.

Allalise paugutamisest ärkasid naesterahwad üles ja kogusid end sinna tuppä, kus mehed raskest wõitlesid. Siis aga ep olnud mitte nende hulgas. Isa oli teda lukku taha pannud. Kui nüüd tütarlaps magusast unest üles äratud sai walju püssilaskmise ja kisa ja müra läbi ning ehmatand asemest üles ukse poole kargas ja seda leidis lukkus olewad, siis ta ei teadnud, mis ta sest pidi arwama ning rahutu, ilma nõuta ekss ta ukse ja wäikese aknakese wahel edasi-tagasi. Küll ta hüüdis oma isa, aga keegi ei kuulnud tema healt selles suures segaduses.

Jälle olid rõõwliid julgeste edasi tunginud,

jälle olid naad wapraste weriste peadega tagasi löödnud. Nüüd oli korraga kõik waikne. Neid nähti nagu nõu pidawad. Sest tuli Julguril kartus, et naad aga ehk karjalaudad püüawad põlema pista. „Siis on ots käes!“ lisas ta.

Peagi nähti kaa ühe rööwli lauda juure minewad. Julgur tõstis püstoli, sihtis, lasi — kelm oli surunud oma weres maas. Wiha pärast tormas terve rööwli falk ühe hoobiga maja peale ja hakkasid ukse mürdma. Nüüd oli asi kõige kardetawam. Julgur nägi juba ehmatusega ette ära, kuidas rööwliid saaks mässama ja mõllama, kui naad kord sisse olid tungind — seal korraga nägid majalised, kuidas kelmid kuulutama jäid, siis üle pea kaela hobuse selga kargasid ja tuhat nelja kuni wiimane mees minema panid, mitu surnut platsile jättes. Warsti kuuldi kaa hooste kappjade kabinad ja üks hulk shandarmid nähti muist hoowi, muist rööwlide järäle tõttawad. Julgur ei uskunud aga shandarmid enne, kuni need ennast täitsa kui kroonu teenrid olid tunnistanud, siis lasti need 6 meest sisse, kes olid jätud, seda maja hoidma.

See oli wast abi õigel ajal!

Kärmas läks nüüd waatama, kuidas Liisiga lugu. Ta tegi ukse lahti, hüüdis tüdruku nime pidi — ei wastust ühtigi! Mees pani seda asja

imeks, astus kambri ja otsis teist ja mis nägi ta seal?

Üks neist rööwlistest oli katsunud, kambri wäikese ja kitsa aknast sisse pugeda. Aga lehas mees ei saanud kaugele sellega, ei saanud wilmaks enam ei edasi ega tagasi ja nii rippus ta nüüd, jala wariwastega ühe redeli ülema pulga peal ennast toetades, kitsas aukus, nagu hiir lõksus. Ja otse tema ees seisis Liisi, mõlemad käed rööwli käharpa paksus juukses kinni ning wahtis nagu peast nõder ja hirmsalt filmi pööritades enese ette. Suure jõuga wantas ta kelmi pead wastu akna lauda, nõnda et, kui Kärmas sisse astus, mehel juba hing wäljas oli lämmas-tuse pärast.

Eõna lausumatta, liikumatta seisis Liisi seal, käed krambist käharpeas kinni, nagu tahaks ta neid tuntud juukseid igaweste kinni pidada. Oma silmadega wahtis ta üsna lollilt ja wõderalt isa otsa, kõik tema waatamine andis tunnistust ärrääkimatta ehmatusest ja hirmu tundmisest. Ühildelt ütelda — Liisi, see kena neiu ja õnnelik pruut, oli hoopis peast nõdraks läinud. Mitte sõnakest ei kuulnud enam tema suust, ega sõõnud ta kaa ei raaskugi enam, kunni selle päewani, mill' pulmad pidid olema. Sellisammal päewal, mis ta nii kannatamatta meelega oli ootnud,

kus ta oma südame armukesega pidi igaks ajaks ühendud saama, puutus kiriku kella hüüdmine ta kõrva. Galedalt kisedades hüüdis ta:

„Oh helde taevane Isa! Need on ju tema juuksed!“

See peale langes maha ja heitis hinge.

Kelle juuksed siis?

See 'p see on. Kustas Hiiskroon oli selle kõige julgema ja häbämattama rõõwli salga ainus ja kuulus pealik. Niipea kui Eilist oli tundma õppinud, oleks ta hea meelega oma seltsist lahkunud, aga naad olid isiketsis seadust teinud, et aina siis keegi nende hulgast tohtis lahkuda, kui tema ühe elukardetawa wapruse teu ärateinud. Kustase kirjades leiti kaa teaduse, et t'al tõeste kindel nõu olnud rõõwolid maha jätta ja siis oma noore abikaasa ja äiaga kaugele ära wõera maale minna. Sellest, et Kärmas oma tütreaga seal majas õõfeks oli, ei aimanud ta ühtigi. Waid, maja seestpidist hästi tundes, oli ta tahtnud salaja läbi nimetud alnakese sisse tungida ja nenda oma salgale üht kerget wõitu saata. Tema hirmus surm oma pruudi kae läbi peastis teda arahukka misest timmuka läbi.

Kaarel Kärmas elas isi weel mõnda aastat, et küll kurwalt, nagu näituseks, kui palju kange loomus suundab kõigesuguse hirmutuste ja wilet-

uste vastu pannes ära anda. See õõse, kus ta tütart ja wäimeesi kantas, ei läinud iialdes ta meelest ja lõpmatta kurtis ta oma armast last taga, niisamma kui ta kaa aina põlastusega selle kadund rõõwli pealiku peale mõtles.

Kawal kass.

Oli kord ühes kloostris üks fähärdune hiirekhusaja, kelle ümmargune keha ülestunnistas, et loomake kaa sellega, mis kõõkis walmis poputadi, wäga hästi mõistis ümberkäia, nii rammus oli Muisust kaim. Ja ometigi ep olnud teda kõõkis suuremat nähagi. Kust ta siis oma raswase suutäie sai?

Ühel päewal, kui kloostri kok rooga oli lauale toonud, näeb ta warsti peale seda, et ühe mehe portsiõn puudub. See oli t'al mõistmatta. Ta oli oma teades ju igalhe osa walmis pannud ja et t'al unustaja pea oleks, sest ta ei teadnud weel ühtigi. Ikka oli tema tänini karwa pealt oma kohust täitnud. Ruttu tõi tema puuduwa portsiõni.

Alga teisel päewal puudub jälle ühe munga osa. Taga hüllemaks weel, mis see nüüd tähändab? Asi hakkas kirjaks saama. Jälle pidi tühi kaus täidetud saama.

Kolmandamal päeval mõtleb kof: „Si täna tohi ühtigi pünduda; ma tahan aga näha, kes see kaval näppaja on. Nõidust siin muidugi ei ole!“

Baewalt oli ta toitu lauale toonud, waatab weel üle, loeb portsjonid ära — õige, mitte ühtigi ei pündu. Korraga kuulutse kloostri wärawas kella tõmbawad, mees jookseb wälja, waatab, wärawa taga põle kedagit, tuleb tagasi, näeb — laua peal jälle üks kaus tühi! Ta pea hakkas ümberkäima niisuguse weidra lou juures. Mitte kolm minutidgi ep olnud ta ära olnud ja siiski oli kellegil aega olnud midagit kápata. See pidi wist üks hoolas ja osaw walwaja olema, kes õiget silmapilk hästi mõistis tähálpanna.

Neljandalamal päeval, kui kof juba kõik oli walmis seadnud ja jälle kella helistati, ei läinud ta mitte wälja, waid peitis ennast tuppä warjule, et seal luurata, kas jälle midagist kaduma läháb, ja kui, kes siis õiete see kaval kelm oleks. Kohe näeb ta kassi aknast sisse kargawad laua peale, sealt ühest waagnast tõmbab tüki lõugu ja pühkis siis jälle minema. Müüd oli aru káes! Sõna lausumatta toob mees jälle uue portsjoni asemele ja sellega asi õige.

Viitendawal päeval aga tahtis hea meelega kaa teada saada, kes kloostri wärawa kella pidi tõmbama. Oli aeg káes, walwas kof wärawa

kõrwas kufagil warjus; korraga näeb ta, et jälle Riisu see ongi, kes seal kella nõõri külge kargab, paar korda helistab ja siis rutuga kõõgi poole jookseb, kust ta parajaste liha tükkiga lõuges wälja tuli, kui munk-kof sinna jõudis. Ta andis seda lugu ülemale teada, kes seft suurt nalja tundis ja káskis, iga päew ühe osa enam walmis panna, et kass siis keelmatta ühe omale mõiks mõtta. Nõnda tehti kaa.

Kimbute nalja.

Ühel komponeerial oli palju noota seada ja lastis siis wahest ühest kirjutajast mõne tükki ära kirjutada. Seal juures nimetas ta igakord tükki esimesed sõnad ja aega, milleks kirjutust soowis kätte saada. Nii juhtus ta siis kord ütleva: „Kass' woolada rõõmu pisarad — kuni õhtuni kell seitse.“

Abi kurbduse wastu. „See on ometi hale lugu, et meie Karla ühtepuhku nii kurblik on; wanamees taub teda küllalt igapäew kõigest jõust, aga see ei aawita ühtigi!“

Tubli kofija. Pruudi isa: „Hea küll, mu hárre, seda ma ei laida! Ometigi ütelsi

mulle, ma palun: Kui suur on Teie warandus, s. o. mis Teie võite mu tütrele pakkuda ja kellest tahate elada?"

Kosilane: „Teie tütrele pakun — isegi ennast ja elada loodan — Teie enesest!"

Kange kasupüüdmise. Rohu härra: „Aga see ei lähe ju korda, armas Jisak; see hea mees on Teid weest välja kiskudes uppumise surmasti peasnud ja nüüd tahate poole sest auupalgast enesele, mis tema on saanud!"

Juut: „Mis ei olep õige? Olen ma aitanud teda, et teenib natuke, siis tahab mu kaa, et peab ta andma mulle poole omast kasust! Waib, kus jääb siis muudu minu reweh?"

Laiskuse wabandus. „Tõeste, inimesed on ülekohtused," rääkis üks laisk iseneses. „Ikka naad karjuwad, ma wedeleda aina ja raiskada kallist aega. M'ul on päew otse tööd küllalt — enne lõunat teen plaani, kuidas ennast kõige mõnusaamalt wõlapärijate eest saaks kõrwal hoida ja terve pärast lõunat on m'ul jälle suur mure, järäl mõelda, kelle juure uuest wõiks laenama minna, et teine päew elamist oleks! Kas see põle waewaline töö küllalt?"

Eksitus. „Mis Teie teeksite, kui Teile üsna kogematta 10,000 rubla näppu juhtuksid?"

„Ma teeks, et ma nii pea kui võimalik saaksin Wõeramaale põgeneda!"

Hea troost. Ema: „Hans, oled kaa oma õppimisi homseks walmis õppinud?"

Hans: „Ei, weel mitte!"

Ema: „Aga millas sa siis õppid? Juba õhtu käes ja kui sa ühtepuhku nii hooletu oled, niiskud ikka enam alla poole."

Hans: „Seda põle karta — ma olen juba wiimane."

Ema maenitsus pojale, kes wangihooones kinni oli: „Katsu, et sa õige auusaste ennast ülespead, et naad sind siis seda kauem siin salliwad!"

Ühesugune ammet. Üks rändaja kaupmees sai maanteel teise kätte ja hüüdis: „Kuule ae, mis kaup sul on peal?"

Teine: „Kõiksugu arstimise rohtu!"

Esimene: „Siis sõida sa peale eel; ma müün hana kiwisid!"

Jälle eksitus. Keegi oli kukkudes häda saanud ja kui nüüd arst küsis: „Olete selgroot ligidal kahju saanud?"

„Ei, see oli wana turu kaelas," ütles teine tõsiselt.

Mõistatus.

Kui on ilmad segased,
 Miisked, wilud, sadused,
 Siis sul tihti ninas olen,
 Tüli tegema full' tulen.

Olen kätte wahel sul,
 Maapind tunneb seda küll;
 Ja kui seisas lautas nurkas,
 Väike loomal on siis urkas.

Juhtun targal' näppu aga,
 Ei ta wiisist siis ei maga —
 Tuleta tuld sülitab,
 Weeta wastast uputab,
 Hääleta waljust pörutab,
 Kirjuid asju arutab,
 Põhjani neid seletab.
 Võidab mõegad, püssid ära,
 Teeb — et waikne küll — suurt kära,
 Aitab wastast hirmutada,
 Oma seltsi julgustada;
 Olgu küll nii wäetike,
 Kui ikka on. — Mis asi see?

(Bjnd)

